

Veelbelovende opkomende markten voor 2018

Atradius Economisch Onderzoek – januari 2018

Het economisch herstel van opkomende markten zal in 2018 naar verwachting verder aan kracht winnen. Verdere verkrapping van het monetaire beleid en een vertraging van de Chinese economie vormen neerwaartse risico's die tot enige volatiliteit en onzekerheid voor bedrijven in opkomende landen kunnen leiden. Toch zijn er een aantal markten die minder gevoelig zijn voor deze wereldwijde risico's en waarvan wij verwachten dat ze in 2018 goed zullen presteren. De meest veelbelovende markten voor dit jaar zijn Colombia, Costa Rica, India, Indonesië, Marokko, Panama, Senegal, Tsjechië en Vietnam.

Opkomende markten winnen aan kracht

Een aantrekkende wereldhandel, hogere grondstoffenprijzen, gunstige externe financieringscondities en ondersteunend binnenlands beleid in een aantal belangrijke markten hebben in 2017 het herstel in opkomende markten bevorderd. Voor alle opkomende markten gezamenlijk is de economische groei toegenomen van 3,6% in 2016 tot 4,4% in 2017. We verwachten voor 2018 dat de groei in de regio verder stijgt tot 4,7%.

Hoewel het algemene beeld voor 2018 optimistischer is, blijven dit jaar toch een aantal risico's bestaan die de vooruitzichten negatief kunnen beïnvloeden. Een onverwachte snelle verkrapping van het monetaire beleid in de Verenigde Staten en een onverwacht snelle vertraging van de Chinese economie kunnen voor problemen zorgen. Daarom is het bij het bepalen van de meest veelbelovende opkomende markten onverminderd van belang om naar economieën te kijken die een sterke, binnenlands gedreven groei hebben en in staat zijn om externe schokken op te vangen.

Waarom zijn deze markten zo kansrijk?

Door binnenlandse vraag gedreven groei – De groei van het bbp wordt voornamelijk gevoed door particuliere consumptie en investeringen in vaste activa. Verder zorgen voldoende externe buffers en een flexibele wisselkoers ervoor dat het risico van wereldwijde volatiliteit wordt beperkt.

Ondersteunend beleid – Stabiele politieke en institutionele omstandigheden zijn belangrijk. Door het verbeteren van het macro-economische beleid in een aantal landen nemen de kansen toe, met name in de Aziatische economieën van India, Indonesië en Vietnam.

Gunstige demografie – Deze landen hebben over het algemeen een jonge en groeiende bevolking die wordt gekenmerkt door een groeiende middenklasse. Dit geeft een impuls aan de consumptie en verhoogt de vraag naar investeringen en import.

De best presterende sectoren in deze markten

Landbouw en voeding – Verwacht wordt dat de landbouw- en voedingssectoren in Vietnam en Indonesië aanzienlijk zullen groeien in 2018, gesteund door een grote bevolking en een groeiende middenklasse. De voedingsindustrie in Indonesië groeit dit jaar naar verwachting tussen de 7% en 8% en de vraag naar import, vooral fruit, zuivelproducten, eieren, graan, sojabonen en suiker, blijft waarschijnlijk hoog. De vraag naar zuivelproducten is eveneens hoog in Vietnam, waar het gebruik van kunstmest de landbouwproductie ondersteunt.

Automotive – Met de gunstige economische vooruitzichten in de EU zijn de vooruitzichten voor de Tsjechische auto-industrie – meer dan 7% van het bbp en 20% van de export – veelbelovend voor 2018. De verkoop ontwikkelt zich sterk en de betalingscondities en marges zijn stabiel. Het aantal faillissementen is laag. In Marokko, waar de auto-industrie eveneens gericht is op export naar de EU, zijn de vooruitzichten voor 2018 eveneens goed.

Vietnam wordt een steeds belangrijker afzetmarkt voor de auto-industrie, waaronder de verkoop van luxe auto's. Dit uit zich in een hogere import van auto's en een grotere buitenlandse vraag naar auto-onderdelen. Omdat er te weinig leveranciers zijn met een sterke binnenlandse aanwezigheid, blijft de afhankelijkheid van import voor autoproduktie waarschijnlijk groot. Zowel het opheffen van belastingen op de import van voertuigen van ledenstaten van ASEAN als de positieve economische vooruitzichten zullen naar verwachting de groei van de verkoop van personenauto's stimuleren.

Chemie en plastic materialen – De chemische industrie in Tsjechië laat een toenemende vraag zien dankzij een sterke bbp-groei. De vraag naar petrochemische producten neemt toe, net als de productie van de deelsectoren rubber en plastic materialen. Al deze sectoren profiteren van een solide vraag vanuit de auto-industrie. De Indonesische auto-industrie ondersteunt ook de lokale vraag naar chemische producten. De verbeterde infrastructuur zorgt naar verwachting voor meer investeringen in nieuwe productiestructuren in Oost-Indonesië. De import van chemische producten in Vietnam, in het bijzonder van ruwe materialen en grondstoffen voor de farmaceutische industrie, zal naar verwachting in de komende tien jaar met een cumulatieve 10% groeien.

Infrastructuur – Bevolkingsgroei, verstedelijking en overheidsbeleid zorgen voor kansen in de infrastructurale sector in een aantal economieën. In India neemt de vraag in de infrastructurale sector toe door het stevig inzetten van de overheid op de ontwikkeling van wegen, spoorwegen, defensie en stroom. Ook de infrastructurale sector in Costa Rica profiteert van een sterke groei, ondersteund door buitenlandse investeringen en groei van het toerisme. In Panama zijn er vanuit de overheid diverse grote infrastructurale projecten ingezet en de groeivoorzichten zijn positief, geholpen door het lage risico voor projectontwikkeling in het land. Er zijn ook grote kansen in Senegal, waar veel vraag is naar ontwikkeling in spoorwegen, wegen en stroomvoorziening.

Machinebouw – De machinebouw in Indonesië zal dit jaar naar verwachting tussen 5% en 7% groeien. Door de regering geleide infrastructuur en elektriciteitsontwikkeling zorgen voor toenemende importvraag door de bouwsector. Toenemende investeringen in de infrastructuur in Vietnam zorgt ook daar voor hogere import van machines en materieel.

Farmacie – In Latijns-Amerika zijn er veel mogelijkheden in de farmaceutische industrie. Het gunstige ondernemingsklimaat in Costa Rica trekt in toenemende mate buitenlandse investeringen in de farmaceutische markt aan, die de op twee na grootste markt is in Centraal-Amerika. Costa Rica heeft een van de beste zorgstelsels in de regio en met een snel vergrijzende bevolking wordt verwacht dat de gezondheidsuitgaven stevig zullen toenemen. In Colombia hebben hogere overheidsinvesteringen in zorgdiensten geleid tot een toename van de vraag naar medicijnen, vooral generieke geneesmiddelen. Verwacht wordt dat de farmaceutische verkopen gestaag zullen toenemen, in lijn met de economische groei en gesteund door politieke

Kansen per sector	
Sector	Land
Landbouw en voeding	Indonesië, Vietnam
Automotive	Marokko, Tsjechië, Vietnam
Chemie en plastic materialen	Marokko, Tsjechië, Vietnam
Infrastructuur	Costa Rica, India, Panama, Senegal
Machinebouw	Indonesië, Vietnam
Farmacie	Colombia, Costa Rica, Panama
Detailhandel en duurzame consumptiegoederen	India, Indonesië, Senegal, Vietnam

Bron: Atradius

stabiliteit en veiligheid. In Panama wordt ook een sterke groei van de markt gezien, dankzij uitbreiding van de gezondheidszorg. Andere factoren die de farmacie ondersteunen zijn de toenemende aanwezigheid van chronische ziektes, duurzame economische groei en de verbeterde aantrekkelijkheid van de Colón Free Trade Zone als een locatie waar bedrijven hun productie kunnen vergroten, dankzij de uitbreiding van het Panamakanaal.

Opkomende markten in de spotlight

Land	Bbp-groei in 2018	Bbp-groei, 10-jaar gemiddelde	Bevolking (miljoenen)	Bbp (miljarden USD)	Particuliere consumptie (j-o-j, % verandering)	Reële investeringen in vaste activa (j-o-j, % verandering)	Rating van het politieke risico
India	7,4	7,0	1326,1	2190,4	8,0	5,0	4 negatief Matig-Laag
Indonesië	5,3	5,6	261,5	933,0	5,1	5,8	4 negatief Matig-Laag
Vietnam	6,4	6,0	94,5	201,4	6,9	6,5	5 negatief Matig
Tsjechië	3,6	1,6	10,6	195,3	3,1	5,5	3 positief Matig-Laag
Colombia	2,8	3,6	48,6	282,5	2,9	4,1	4 stabiel Matig-Laag
Costa Rica	3,9	3,7	4,9	58,1	3,5	2,4	5 negatief Matig
Panama	5,6	6,6	4,0	55,0	4,5	5,5	4 stabiel Matig-Laag
Marokko	3,9	3,9	35,3	101,4	4,5	3,4	4 negatief Matig-Laag
Senegal	6,8	4,4	15,4	14,8	6,0	7,0	6 positief Matig-Hoog

Bronnen: Atradius, Oxford Economics

Disclaimer

Dit rapport wordt louter ter informatie verstrekt en is niet bedoeld als enige aanbeveling of advies aan de lezer(s) met betrekking tot een specifieke transactie, investering of strategie. Lezers zijn zelf verantwoordelijk voor het nemen van commerciële en andere beslissingen omtrent de verstrekte informatie. Hoewel Atradius al het noodzakelijke heeft gedaan om te verzekeren dat de informatie in dit rapport verkregen is van betrouwbare bronnen, kan Atradius niet verantwoordelijk gesteld worden voor fouten of omissies, of voor de resultaten verkregen door gebruik van deze informatie. Alle informatie in dit rapport wordt gegeven 'zoals ze is', zonder garantie op volledigheid, accuraatheid, tijdsgebondenheid, of op de resultaten verkregen door gebruik van het rapport, en zonder garantie van enige soort, uitdrukkelijk of geïmpliceerd. In geen geval zal Atradius, haar gerelateerde partners of corporaties, of de partners, agenten of werknemers hiervan verantwoordelijk gesteld kunnen worden voor enige genomen beslissing of actie die zij zouden nemen op basis van de in dit rapport verstrekte informatie om het even welke schade het betreft, zelfs wanneer vooraf geïnformeerd over de mogelijke negatieve gevolgen.

Copyright Atradius N.V. 2018

Atradius N.V.
David Ricardostraat 1 · 1066 JS
Postbus 8982 · 1006 JD
Amsterdam
Nederland
Tel.: +31 20 553 9111
Fax: +31 20 553 2811

Detailhandel, duurzame consumptiegoederen en elektronica – Robuuste economische groei en lage werkloosheid zorgen in Vietnam voor een sterke opwaartse loondruk. De particuliere consumptie zal in 2018 naar verwachting met 6,9% toenemen, wat de aantrekkelijkheid van deze markt vergroot voor bedrijven die zich richten op de consumentenmarkt. De particuliere consumptie is ook de belangrijkste aanjager van de reële groei van het bbp in Senegal, wat leidt tot een hogere vraag naar duurzame consumptiegoederen. In Indonesië zorgt een opkomende middenklasse voor een hogere vraag in de detailhandel en consumentenelektronica. De verschuiving van het consumptiepatroon van fysieke winkels naar online zou een risico kunnen vormen voor fysieke winkels, terwijl dit tegelijkertijd enorme mogelijkheden biedt voor de e-commerce, die in 2017 een groei liet zien van 30%.

De informele detailhandel in India heeft nog steeds een hoge penetratiegraad, maar verwacht wordt dat de formele detailhandel in 2018 sterk zal groeien doordat de overheid een bedrijfsvriendelijker klimaat schept. Het groeipotentieel is hoog, omdat de sector steeds georganiseerder wordt.